

PUNXUAT (Algaida, Mall. 27, i-2)

Antic nom d'una alqueria, que s'ha estès a un pla, una font i una torre de defensa. El *Llibre del Rep.* (f. 14v, Busquets 734) posa *Alqueria ponzuatx* (*poçuechy*) i formes pràcticament iguals en els altres còdexs.

En el segle XIII surt la forma *Ponzuatz* (*Poçuechy* o *Ponsoaich*). Però ja figura com a *Punxuat* (alqueria) en el Mapa Despuig.

Mossarabisme segur, però és inadmissible l'etimologia que li cercava el senyor Galmés de Fuentes, llatí PUTEOLUM, per evidents raons fonètiques: s'hi oposen 1.^r la *l*; 2.ⁿ la *n* (que no se sap d'on hauria sortit); 3.^r la *t* final; 4.^t la *-x-*, car si bé és veritat que en mossàrab és freqüent el so de *-tx-*, aquest so hi prové només d'una *c*, seguida de *E* o *I*, però *-TI-* intervocàlic justament dóna *ç* en mossàrab: recordem el *Puçol* valencià, *Picossa* (supra), els mossàrabs mall. i men. *Santa-Ponça*, de SANCTUS PONTIUS, etc.

I 5.^è la terminació *-uat* es pronuncia, i s'hi deu haver pronunciat sempre com dues síl·labes; la teoria de la diftongació de *o* en *ua* en el mossàrab balear o valencià, i fins en l'andalús, manca de tot fonament. Limitem-nos, doncs, a assegurar que és mossàrab. Seria potser un compost de *pont*?, però no hi ha ponts notables. ¿Potser FONTEM SUBACTUM 'font enfonsada, pregonna, enclotada?', però caldria admetre que la *f* es canvià en *p* per ultra-correcció de la tendència aràbiga a canviar *p* en *f*, idea possible, però ben hipotètica i bastant forçada.

La més fundada fóra partir de PŮTĚUM (EX)SŪDANTEM 'pouet que degota (font enclotada com pou)' amb anticipació de la *n* de **Putxuant*: no sols *sudare*, sinó *exsudare*, foren ben vius (d'aquest el romanès *asudare*, REW 3076): *exsudat inutilis humor* Virgili, *caseus exsudat acidum liquorum* Columella, etc.; el fet que *putx-* (amb *x* sorda) no tenia sentit viu, però sí *punxa*, *punx(eg)ut*, *pont*, etc. (freqüents en toponímia), invitava a la metàtesi de la *n*; fins la *-z* o *-x* de part de les variants s'explicarien per extensió simètrica de la *-tz* de *potz* PUTEUM.

La fesomia general de *Punxuat* recorda, però, la de *Pou Roat* (que es troba només a uns 12 km d'allí), del qual hem donat una etimologia (*camp*) *pou-rosat*, una mica hipotètica. També podríem, doncs, suposar que *Potz-sul(d)at*, havent-se reduït a **Pozoat*, vagi canviar allí la *z* en *r*, pel no infreqüent fenomen de rotacisme (*E. T. C.* I, 63), ajudant-hi l'etimologia popular (*ar*)*rosat*; i fins que *Punxuat* sigui repetició exacta del mateix ètmon: en rigor, la *-n-* d'aquest podria ser secundària, per diferenciació del complex *tz-x*, cooperant-hi la incorporació a les falanges toponímiques dels mots *punxa* i *pont*.

Totes tres teories etimològiques són sostenibles i sobretot aquestes dues